



Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж4 121/21
23.6.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Весне Обрадовић, преседника већа, Сање Пејовић и Тање Шобат, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., ул. ... бр. ..., чији је пуномоћник Милан Јакшић, адвокат из Београд, ул.Костолачка бр.15, против туженог ББ са седиштем у ..., бр. ..., чији је пуномоћник Милан Петровић, адвокат из Београда, Студентски трг 10/4, ради утврђења повреде ауторског права и накнаде штете, одлучујући о жалби туженог изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду П4 83/18 од 04.03.2021. године, у седници већа одржаној дана 23.06.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Београду П4 83/18 од 04.03.2021. године у ставу првом, другом, четвртном и шестом изреке пресуде.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка, као неосновани.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П4 83/18 од 04.03.2021. године, ставом првим изреке, утврђено је да је тужени учинио повреду ауторског права тужиоца тако што је дана 07.02.2014. године и дана 27.03.2015. године, на интернет сајту ... неовлашћено јавно саопштио тужиочево ауторско дело – фотографију “....” у непотпуној и измењеној форми и без означања имена тужиоца као аутора.

Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име накнаде

имовинске штете због повреде ауторског права неовлашћеним саопштавањем ауторског дела фотографије “....” дана 07.02.2014. године, исплати износ од 70.400,00 динара, а за објављивање 27.03.2015. године исплати износ од 52.800,00 динара, све са законском затезном каматом почев од 04.03.2021. године до исплате.

Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев у преосталом делу за накнаду имовинске штете због повреде ауторског права и то за објављивање фотографије дана 07.02.2014. године преко досуђених 70.400,00 динара до тражених 88.500,00 динара и за објављивање дана 27.03.2015. године преко досуђењих 52.800,00 динара до тражених 70.800,00 динара, све са законском затезном каматом.

Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу исплати износ од 90.000,00 динара на име накнаде неимовинске штете због повреде моралних права јавним саопштавањем тужиочевог ауторског дела – фотографије на начин као у ставу правом изреке и то: без назначења имена тужиоца као аутора износ од 30.000,00 динара; у непотпуној форми износ од 30.000,00 динара; у измењеној форми износ од 30.000,00 динара, све са законском затезном каматом почев од 04.03.2021. године до исплате.

Ставом петим изреке, одбијен је тужбени захтев за накнаду неимовинске штете због повреде моралних права аутора описан у ставу првом изреке, у преосталом делу од досуђеног до траженог износа и то: без назначења имена аутора за износ од 70.000,00 динара; у непотпуној форми износ за износ од 70.000,00 динара; у измењеној форми, за износ од 70.000,00 динара.

Ставом шестим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 88.128,00 динара.

Против наведене пресуде и то одлуке из става првог, другог, четвртог и шестог изреке жалбу је благовремено изјавио тужени, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Испитујући првостепену пресуду у границама овлашћења прописаним одредбом 386 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС”, бр.72/2011, са изменама и допунама), Апелациони суд је оценио да жалба туженог није основана.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тач. 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку, на које другостепени суд пази по службеној дужности, нити се жалбом туженог указује на постојање таквих битних повреда поступка због које би се побијана пресуда морала укинути.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је аутор спорне фотографије Спомен парка Шумарице у Крагујевцу “....”, настале године, а објављене у Фотомонографији “....” године. Ову фотографију је тужени објавио у два наврата на свом сајту и то дана 07.02.2014. године, у оквиру текста “....: “...”, као и дана 27.03.2015. године у оквиру текста : “Читав живот смо били у заблуди: ово су лажи које

су постале историја!”. Према оцени првостепеног суда тужени је предметну фотографију објавио без тужиочеве сагласности, без назначења његовог имена као аутора, у измењеној форми и непотпуној форми, тј. исечену, а што је снимљено на видеозапису отварања тужениковог сајта од 16.03.2018. године. Такође је утврђено да је, у оквиру два наведена текста, на сајту туженог ова фотографија стајала непрекидно од када је објављена, а до отпочињања овог поступка, тј. одговора на тужбу 20.07.2018. године.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је оценио да су повређена права тужиоца као аутора у смислу одредбе члана 2 став 1, став 2 тачка 9 члана 8, 9 став 1, 2 и 3, 207 став 1, члана 15, 17 -19, 30, 204, 205 Закона о јавном информисању и медијима (“Службени гласник РС” бр. 104/09, ...119/2012, 29 од 18. марта 2016. - УС), па је утврђена повреда права као у ставу првом изреке, због чега је усвојен захтев тужиоца за накнаду како имовинске, тако и неимовинске штете због повреде његових моралних права без назначење имена, те јавног саопштавања његовог ауторског дела у измењеној и непотпуној форми.

Одлучујући о имовинском праву тужиоца, првостепени суд је оценио да, према прегледу минималних цена фотографија УЛУПУДС-а, тужиоцу за сваку годину и свако објављивање ауторског дела припада приближно износ од 17.600,00 динара, имајући у виду да се ради о фотографији до 1,1 мегабајта која се, према прегледу УЛУПУДС-а, објављивање на интернету, у периоду коришћења од годину дана, вреднује са 50 поена (1 поен =1 евро), увећано за 200 %, јер је глобално коришћена, а средњи курс евра на дан пресуђења 04.03.2021. године износио 117,57 динара. Имајући у виду да је фотографија саопштена дана 07.02.2014. године и стајала у периоду од 4 године, то накнада за то објављивање износи 70.400,00 динара, а за исту фотографију, објављену 27.03.2015. године која је била постављена 3 године, припада износ од 52.800,00 динара, а све са каматом од пресуђења до исплате, применом одредбе члана 277 ЗОО.

Висину правичне новчане накнаде нематеријалне штете, по видовима штете, првостепени суд је одмерио као у ставу четвртом изреке пресуде, применом одредбе члана 200 ЗОО и члана 232 ЗПП, са каматом почев од пресуђења до исплате, применом одредбе члана 189 став 2 и 277 ЗОО, при чему је првостепени суд имао у виду да је аутор када је видео своју фотографију био повређен и изненађен, а будући да је професионални фотограф у пензији, као и члан УЛУПУДС-а и Фото Савеза Србије. Неимовинска штета за повреду моралног права досуђена је у укупном износу од 90.000,00 динара односно по 15.000,00 динара за сваку од три повреде, приликом два саопштавања (15.000 x 3 x 2).

Првостепени суд је такође оценио да приговор застарелости, истакнут од стране туженог, није основан. Наиме, саслушан у својству странке, тужилац је изјавио да је спорну фотографију видео 2018. године на сајту ..., када је исту препознао и позвао адвоката, те до подношења тужбе 02.04.2018. године није прошао субјективни рок од 3 године за накнаду штете, сходно одредби члана 376 став 2 ЗОО. Такође, није протекао објективни рок од 5 година од дана првог саопштавања тужиочеве фотографије 07.02.2014. године до подношења тужбе 02.04.2018. године, а који је прописан одредбом члана 376 став 2 ЗОО. Стога, утужено потраживање, према оцени првостепеног суда, није застарело у смислу одредбе члана 376 ЗОО.

На потпуно и правилно утврђено чињенично стање, првостепени суд је правилно применио материјално право, када је одлучио као у изреци, дајући за своју одлуку јасне и довољне разлоге, које у свему прихвата и Апелациони суд.

Неосновани су наводи жалбе туженог да се разликује фотографија која је приложена уз тужбу, као ауторско дело тужиоца и фотографија која је доступна јавном увиду на интернет сајту туженог. Наиме, правилно је првостепени суд, поређењем записа спорне фотографије са снимка тужениковог интернет сајта од 16.03.2018. године са дигиталним фајлом оригиналне тужиоцеве фотографије, као и оригиналом Фотомонографије “...”, утврдио да се на оригиналној фотографији на доњој трећини налази трава, у средини споменик у Спомен парку “Шумарице” у Крагујевцу, окружен дрвећем и жбуњем, док је у горњој трећини приказано плаво небо са белим облацима, да је фотографија у усправном формату, а да је спорна на видео снимку приложеном уз тужбу у положеном формату и исечена, а на начин како је тужени објавио, тако се не види трава, већи део неба, ни крајњи доњи део споменика где се налази постамент, а изнад левог крака споменика у горњем левом углу додата је фотографија ВВ, а што се може видети и увидом у списе предмета и поређењем фотографије објављене на интернет сајту туженог са одштампаном фотографијом, како црно белом, тако и у боји, а чији је аутор несумњиво тужилац.

Такође су неосновани наводи жалбе туженог да фотографија тужиоца не садржи карактеристике које би је разликовале од сличних фотографија Спомен парка у Крагујевцу, због чега сматра да исто не представља ауторско дело. Ово имајући у виду да је одредбом члана 2 став 1 Закона о ауторским и сродним правима прописано да је ауторско дело оригинална духовна творевина аутора изражена у одређеној форми, без обзира на његову уметничку, научну или другу вредност, његову намену, величину, садржину и начин испољавања, као и допуштеност јавног саопштавања његове садржине. Имајући у виду напред наведено, као и чињеницу да је тужилац професионални фотограф, члан УЛУПУДС-а и Фотосавеза Србије, правилно је првостепени суд оценио да се ради о ауторском делу тужиоца.

Неосновани су наводи жалбе туженог којима се оспорава утврђена висина накнаде имовинске штете у смислу да је превисоко одређена, будући да је и према налажењу Апелационог суда, првостепени суд правилно, применом Правилника УЛУПУДС-а који представља Тарифник минималних накнада за употребу ауторских дала и који је званични преглед накнада издатог од стране струковног удружења, одредио износ накнаде материјалне штете тужиоца.

Неосновани су наводи жалбе туженог да тужилац у првостепеном поступку није доказао да је претрпео душевне болове због објављивања предметних фотографија које би оправдавале накнаду нематеријалне штете. Ово из разлога што је одредбом члана 205 Закона о ауторским и сродним правима прописано да аутор има право на тужбу за накнаду неимовинске штете због повреде својих моралних права. Како су тужиоцу несумњиво повређена морална права аутора из члана 15 и 17 Закона о ауторским и сродним правима, јер је његово ауторско дело објављено без имена или псеудонима аутора и у измењеној непотпуној форми, то је правилно првостепени суд нашао да тужиоцу припада накнада нематеријалне штете коју је претрпео у конкретном случају.

Ово посебно имајући у виду да из изведених доказа, посебно саслушањем тужиоца у својству странке, произилази да у конкретном случају постоји узрочно-последична веза између радњи туженог и неимовинске штете коју трпи тужилац.

Такође, првостепени суд је, ценећи све субјективне и објективне околности конкретног случаја, применом одредбе члана 200 Закона о облигационим односима, а имајући у виду одредбе члана 232 Закона о парничном поступку, оценио да правичну новчану накнаду због повреде права због објављивања фотографија без сагласности тужиоца и без назначења имена односно псеудонима тужиоца, као и због објављивања фотографија у непотпуној и измењеној форми, износи 15.000,00 динара за сваку од наведених повреда, а за објављивање које је два пута учињено у медију туженог.

Осталим жалбеним наводима не доводи се у сумњу правилност утврђеног чињеничног стања и донете одлуке, па исти нису посебно ни образлагани.

Из наведених разлога, применом одредбе члана 390 ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке пресуде.

Туженом није досуђена накнада трошкова другостепеног поступка, јер жалбом није успео у спору, па је одлучено као у ставу другом изреке применом одредбе члана 165 ЗПП.

**Председник већа-судија
Весна Обрадовић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић